

KIHEHE Heart Book
Cell phone format

MTIMA GWA MUNU

COPYRIGHT

ISBN 978 - 1 - 920322 - 62 - 5

E-MAIL: info@angp.co.za
ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS
Posbus 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(A Gospel Literature Mission financed by donations)
(Reg. No. 1961/001798/08)

Umutima Gwa Munu AMAELESO MAFUPI GA KITABU HIKI

Ikitabu hiki che kina fieleleso, chandikwe kuufaransa pa Mwaka 1732. Nacho kikagulanika kama "Kilole cha mutima cha kunumbura au kitabu cha Mutima". Kwa kuva na kina kitali cha uwukweli, na ithamani ga maandiko amatakatifu gemogali. Ikitabu hiki kitafsiriwe kwa karibu lugha mbesili sa ilibara Iya kuwulaya na kikwimbwa na vanu va matabaka mbegali na imani mb esili. Umwulongolo gwakwe guna umwelekeso gwa milaifika (amahosa) ga kibantu. Kive Kiwendwa na kwimbwa na ifamilia zolofu. Na volofu hilo vauwene uwukweli wa iahadi sa Nguluvi Sesahesiwe na iliagano Iya kale nakutimiswa kuagano mupya kama weitigila ku Ezekieli 36:26 na Waebrania 8:10 kutya "Ndivapela umutima mupya na kuvika inumbura myamgati mwenu." Ino mbemuli muwesa ukwimba ulwimbo lupya mwigigila "Wauligwe, na kwa danda yako watukombwe na kutupilula kwa Nguluvi, kuhuma kwa kila ikabila vanu mbevali na amatagaifa mbegali." Ufunuo 5:9.

Je, veve suwesa ukwiwunga kumaombi na kukangalisa ikitabu hiki che kina msaada "Kilole cha mutima?"

J.R. Gschwend.

Copyright ANGP

MTIMA GWA MUNU

LIKANISA LYA NGULUVI AU KIWANDA CHA LISE TAN !

1 Yohana 3:4-10

Kwa vevakwimba:-

Ndai ikitabu hiki si kipyaa. Chavangite ukwandikwa imara ya kamwi uko kuufaransa imyaka gimyambili jejilutye. Ikitabu hiki kivaletye vanu elufu umwanga gwa baraka ngomi sana. Kitumike kama kilole cha numbura sa vanyidama na vanyigati ukikitumila na kwiwona ihali yao ya numbula ya sambu. Vahongise na kwanukila mitima mipya na numbula mya kuva na ikitabu hiki.

Pe ukwimba ikitabu hiki ngukusuka wiwuke. Kilole cha mtima chewiwesa wimbe na kwikagula wewi wali. Wone ive veve wiyumwinga na ye Sakwamini au Umukristo ye isaka ukupiluka kunyuma wiwona ihali yako kama inguruvi we ikukuona ukuva iyene yailava bila ukogopa uwuso wa Munu au ilangi yakwe au ingingo yeyinayo.

Ilisetani lyedade lya udesi mbeuli na livina (likiongosi) lya huko kugisa au kuwutitu na yenguluvi, ya ingihiyi Lyakwipilula live nda malaika vya Mwanga, kumbe ndaa ilyene si

Limalaika kama avanu volofu wevifananisa. Avanu hiva vaivipa ilishetani weliwali. Kama i daha Sana avanu wewogopige. Na isiku hisi vali Mitume va udesi, ve vifanya ikasi kwa uwusugu vakagulike vatumwa vya Kristo. Ikasi hii si ngezi kwakuva na lisetani lyakupitula na kwiwana na malaika vya Nguluvu (2 Wakorintho 11:13-14). Ilishetani libofwise amihoga vanu na uluhala, ili valelewa ulusungu Iwa nguluvu na uwueso wenawo na ingufu seinaso (2 Wakorintho 4:4). Avanu vevabofwe (vesivakwelewa) na nguluvu ya ing'i hiyi Sivakwelewa ukutya vikimbilila uwupotofu wa milele kujehanano kumoto. Kumbelesa nguluvu vave vanu vevafwe vitawaliwa na inguluvu ya ingi hii (Waefeso 2:2).

Kwa ilikusudi hili umwana wa Nguluvu alesilwe ili asihese ikasi sa lisetani (1 Yohana 3:8). Ino muyipulike Inguluvu na mulibihile ilisetani (Mulikane) naelyene livakimbila. Muyikalibile Inguluvu nayene yivakaribila (Yakobo 4:7-8).

Peukwimba ikitabu hiki na ukulava ipicha semosili uwesa ukulava umtima gwako na ukuguchungusa ili ulave ihali wegwiwali, wone ulave umtima gwako na ukwiyelewa kuva si munofu na gunasambi ulifiya wala ulakana witakiwa

uhongese kungulvi isambi sewinaso. Wone tutigile twigaya Sambi twikwidanganya yuwewe, walaing'ani sa ngulvi sisumuli mu numbula yhetu ila petulamwe au twidiche Mkuhongesa isambisetu ingulvi itupulika na ituhesekesa isambi setutendite na ukutofuga uwuchafu wetu navo hiso isambi setutendite wone tutye twigayisambi tukuifanya Ingulvi kuva ndesi na twigaya lukani Iwa Ngulvi (1 Yohana 1:8-10). Basi Muyinyenyekele ingulvi Mwiwoko Lyake ili ivasamehe isambi senu na kuwafuga kwa dandaya Yesu Kristo yeinaisamani ngomi.

Je, veve witawaliwa na Ngulvi aulisetani? Umutumwa va Sambi au umutumishi vya Ngulvi? voneive isambi sikukuta vala amaisa gako ulabihila itakiwa uyivembele ingulvi, na iyene ikuhesakusambi kwa litawa Iya Yesu Kristo yasile kuduniani (ng'i) avehese avanu ukuhuma kusambi avafumbule avabofu va miho (Na siva kwele wa ing'ani sa Ngulvi) avahese kuwutitu na uwutitu uhege mumiho getu. Asile ili atuvike kumwanga gwake gwa ajabu. Yesu asile atufanyile mwanga kuhuma kunguf sa sambu na sa setani. Pa kuval Ngulvi inakatifu yeyiwona na ukwe lewa isili sako mbesili, amatendo gako, gigifiyite na kila lihosu lyako? Siwesa wifye

wala ukufiya amatendo gako ukuhuma pa miho ga Nguluvu. Yavikite ilipulikilo pakwe alapulika? Yafanyite iliho alalava? (Zaburi 94:9). Ukuva amiho gakwe ga li kuchang'a kulava kila ng'asi ya munu. (Ahyubu 34:21-22). Ukuva amiho ga Nguluvu gaikimbila kimbila mu ing'i mbeyili ili yilagile kutigila iyene ina ngufu kwa avanu veva kamilike inumbula sao na velekise kunguluvu (2 Mambo ya Nyakati 16:9; Yohana 2:24).

Heri ya samehitwe isambi na kuhesewa amakosa gakwe, Heri umunu ye Inguluvu Siikumualila na va nya Sambu ye munumbula Mwakwe nyaya wifu (Zaburi 32:11-5, Zaburi 51).

Mbaka neng'uni Yesu bado ikemela. "Muse kono nyen ye mbemuli ye mwihangaika na va nya misigo jejikuvadanya nene ndi vanukila na nyenye musupa" (Mathayo 11:28-30).

1. IPICHA YA KWANZA

Ipicha hii yilagila umutima gwa Munu ye sala mini na umunyasambi. Umunu huyu munyidama

au Munyigati va ing'i yetukwikala yetawaliwa na mambo ga Ing'i yetu kwikala na itamaa na ingufu sa movili. Ipicha hii ya kilole chakweli cha numbula yakwe kama Inguluvi weikumuona. Amiho gakwe ge Madungu na gegisatagilagile uwulefi wake. (Mithali 23:2932). Ye nani itova amakelele! Ye nani yana miho madung'u? Vavala vevakwilava hilo kuwugasi viwenda ukugala kunywa uwugimbi navevasogwe kusaka uwugimbi. Uwulave uwugasi uwudung'u pe wisopa mubilauro wipitula ilangi yakwe, pe pewukwika molimoli, peunywe pasingo pivava witigile yikulumile zoka, piluma witya kama yilumitengil. Amihogako gilava amambo magezi na umutima gwako gwihumya amambo amachafu.

Pa chini ya mutwe uwesa uguwone umutima gwa munu. Umutima hugu ye kaye ya vanyama vivlagila isambu zolufu sesilimu mutima mwa munu. Umutima ye kaye ya sambu setu. Inguluvi ifige mutima mu desi kuliko ifinu mbefili; unautamwa wa kuwulagala. Ye nani yawande agukagule? (Yeremia 17:9). Yesu yumwene atigekuva "Kwa maana mugati mwa mtima gwa avanu mwaihuma mawazo mabaya uchafu (isinaa) Ikwa vahiza na vya kwamisi) uwuzizi, uwuwulasi, uchafu (wa va baba na va mama), itamaa

yesinofu uwukorofi, uwifu, mahosa mabaya kwa va yago, maligo ikidada uwupumbafu Higambegali ye mabaya gihuhuma mumutima na gakumufanya umunu ave machafu. (Marko 7:21-23).

Tausi

Ikiumbe hiki kivanga ni kidege kinofuhilo chekina magala aganya langi sa ajabu. Hilo kiwananiswa na Isambi ya kidada. Ing'eng'e ya pamilau sana ye kerubi um vikile amafuta ye mtegulaji va umwanga kwa Inguluvi tena ye Malaika va Nguluvi, ibilisi se malaika. (Isaya 14:9-17; Ezekieli 28:12-17). Kumwaso ibilisi se malaika va kugisa.

Ikidada chaioneka kwa ng'asi Zolofu. Avanu avamwinga vakwifuna ukuva na uwutajili wevinao kama ing'olo, inyumba na imigunda imyenda ja, galama ngomi, uwunofu wa pamiho pao, na imivili jailagila inyoni. Avanu avamwinga vaiva na

kidada ukuva na amakabila gao, icheo kikomi ukuva vimbite hilo, ingufu sa umuvili kwa kupiga ifinu fikomi mu ing'i hunu ilangi sa ing'ingo na ifinu fyolofu fyesififanya fyolofu vaigela ukwifanya vanofu kwa kufwala ilangi sa ing'ingo na ifinu fyolofu fyesififanya fylofu vaigela ukwifanya vanofu kwa kufwala ibangili, fipuli na kutema inyagi kumiho na mumvili lakini inguluvi yatuumbite kua na muvili mnofu gwegukamilike.. Inguluvi yakuvapinga avanya kidada lakini yakuvapela uwunyenyeketu nu ineema. (1 Pet. 5:5). Inguluvi yakumvipila Umunyaki dada na ya kwifuna. (Mithali 8:13). Ikidada chailongola ukumwangamisa (umunu) na Inumbula ya kwifuna yailongolekela ukugwa. (Mithali 16:18).

Imbwa

Imbwa yilagila itamaa sa muvili uofu uwuhuni kwa umumama ya Salagomwa na umubaba ye

salategula na Isinaa kwa mama ya agomilwe mumama na kwa munu ye ana mumama utegwe, (avanyandoa) hiva pevihuma kwivala ukumuleka umuyago na kulava avamama au avababa avangi. Kila kweyibita mbwa yakwichafula, avanu volofu valikama imbwa, kila kwevasogwe vaivanga ukuvabembelesa na kuvapendesa avanu avangi, avababa na ive vamama, na avangi pia. Umuhuni na Isinaa kuhuma kwivala na indoa iyako visidi uuva vinu fya kawaida katika filo hifi fya mwisu fya uuofu. Avafijana volofu siviwesa ukugakimbila higa na ive na vababa na vamama vevategwe nakugomwar. Naive avajane volofu nao vakwikala muing'i ya kuva vahuni. Sivakwikala katika Nguluvi. Isambi ya Sodoma na Gomora ibete amaisha ga vanu maelfu mulofu, nao vitimisa chalongile Yesu umwene alagwe ukitigila "Isikusa mwisho siva kama isiku sa Sodoma na Gomora. Avamaragoli na vajaluo na amakabila agangi vakumkemela umuasherati "mbwa" avanu kama hiva sivawesa vaulisi uwufalme wa Inguluvi kwa ukuva kwivala kuna mbwa, vahavi vesivaaminifu kundoa sao, vaulasi avanyakuyabudu isanamu nakila munu yeiwenda uwudesi na kulonga uwudesi/ (Ufunuo 22:15). Ino myikimbile isinaa kila Isambi yatenda umumi katika umuvili gwake, ila yeifanya isinaa itenda

isambi katika umuvili gwake yumwene. Simkwelewa nyenye mlikanisa Iya Nguluvi yaani umuvili gwake? Inguluvi yimharibu umunu huyo kwa maana ilikanisa Iya Nguluvi litakatifu yenyenye. (1 Wakorintho 3:16-18; 6:15-20).

Ingubi - Nguruwe

Ingubi yilagila isambi uwuofu na uwulafi. Ingubi yailya kila kinu yeikukiona. Siyaihagula chekibi au kinofu. Na avanu volufu vailya inyama ya avanyama vevifwilye kwa utamwa au kuwulagwa. Hivo vinywa idanda na ukulya imbeva na mabuku Inguluvi yatigemlalya. (Matendo 15:20; Isaya 66:17). Juu ya higa gaifanya imivili jetu give michafu, imivili je Inguluvi itige likanisa Iyakwe ukudakula na ukupepa isayo na Isigara.. Ikufanya de kwu ichafula na ukuvika isumu, idanda yao kwa kulongosa ua kuvafanya vave na mazoea ga kutenda isambi. Lishetani likuvatavala kwa kuvafanya vawende ukupepa.

Ni kwa ngufu sa Nguluvi ela yeyiweza kwa baba (mbaba) na mmama mbeyuli yula yeyiweza ahege au ahege kumazoea ga sovye. Avanu volofu avafijana na avagogolo, vahihosa ukutya si kinu, ukugala uwugimbi au umuvinyo. Lakini umlevi sawesa ukwingila au ukupata uwufalme wa Nguluvi. Uwugimbi sichakulya, niku cha kugasa cha kuwulaga. Na uwugimbi au ifilefi fyaisaba bisha umunu ave mbaya awende ukufanya isambi, vala ve vinywa uwugimbi vapumbafu- uluhala Iwao lubaya, vaifanya uwuhuni na ukwiwulaga. Umuvinyo (kileo) chaisababisha umunu ukuva na uluhala lubaya. Umunu yaifanya amakosa kama higa mgaya ihekima. (Mithali 20:1). Katika isheria ya Musa kila muni yasoge kinyume cha isheria sa Nguluvi atovigwe kwa maganga mbaka pe ifwa. (Kumbukumbu la Torati 21:19-21). Vala ve vinipata uwugimbi kwa kila namna vakwigula ukwita kama vakosaji kama vevigusa na ukunywa. Ilineno Iya Nguluvi litige "Ole wao vevalihodari na kunywa ikileo chekina ingufu avan avababa avanyangufu vevihanza ikileo." (Isaya 5:22). Ole na ukunywa ikilevi che kinangufu. Ole wake umunu yakumpela jrani ikilevi veve yewisopa isumu yako na ukungasa, pia. (Habakuki 2:15). Mladanganyika vasherati sivawesa kuurithi uwufalme wa Nguluvi Na

avaabudu isanamu, navazinzi na vafiraji, na valawiti na vaisi na vevitamani na vagasi na valigaji na vapokaji. (1 Wakorintho 6:9-10).

Ino amatendo ga umuvili gakweleweka na ge iga uasherati, uwuchafu, uwuadui, ibada ya sanamu uwuhavi, amatata, uwifu ihasira, ifitina, ifaraka, uwuzuchi, uhusuda, uwulevi, uwulafi, na agangi gegakwi wana kama higa. Vevitenda higa siwawesa ukuwurithi uwufalme wa Nguluvi. (Wagalatia 5:19-21). Tena mlagala umuvinyo (Tembo) we uwu fisadi bali mjaswe na Roho. (Waefeso 5:18). Yesu ye ichem chemu ya uwuzima akuvapela vevinyang'elu umwaliko hugu "Umunu yeiwona ing'elu na ase anywe kwa nene anywe bure ululenga lwa uwuzima." (Yohana 7:37-38). "Haya kila umnya ing'elu mse kululenga na ye mga ya lipesa msemgule mlye naam mse, mgale idivai na lisiva bila mapesa nab ila thamani. Kwani kuhesa mapesa kwa ikinu chesi chakulya? wa amapato genu kwa kinu che sikikwigutya? (Isaya 55:1-2).

Kobe - (Lifalugobe)

Ilifalugobe lyaigenda molimoli na lifananishwa na isambi ya mwugata ku chelewa na uwuhavi umunu umgata igelwa katika amajaribu molofu ga namna zolofu. Iwenda ukuhisa kuliko ukufanya ikasi. Apamwinga umunu umugata aimwaga iliapate inafasi ya kuhisa Uwugata wa numbura waisababisa tulaisuka Inguluvi, Twilimba ibiblia na tulabita kukanisani, Uwugata huo wa kutufanya tulachungusa ilineno lya nguluvi lyelina uwuzima wa milele.

Ukugenda molimolina kuchelewa ni uwuhisi wa muda na wakumsogosa umunu ye, akupiga amambo mabaya. Inguluvi peyilonga na veve ili uyanukile kumtima gwako neng'uni Ilisetani likusa kwa ludali na likukulongela ulidikila widika milau (uyanynila inguluvi imilau) au isiku iyingi, wakati siukwelewa ukutya isiku ye wivaga ufika au siufika kwa ghafla wifwa bila ukuyanukila

inguluvi (Si u laokoka). Ino Inguluvi yitigila “Nneng’uni wone uyipulikise pejilonga mlafanya inu mbula senu ukuva ng’afu!” (Waebrania 3:7-8).

Iligamba lya lifalugobe mara nyingi va itumira uvaganga. Ino iwaniswa na umunu ukwamini avaganga va kienyeji na uwuhavi ukugita de ni sambi mbele sa Nguluvi na umunu itakiwa ayamini inguluvi ye siya ifwa. Badala ya kuikemela inguluvi wakati wa uwutamwa na mateso, avanu vakwamini Isanamu ndela sa mibiki (kuhuma kwa vaganga), maganga imembe au ifinu ifimwinga fyesifilonga fyevalongite avaganga va kienyeji. Mwitakiwa myamini inguluvi na Yesu. Inguluvi yavalagise avana va Israeli yatige “Mlamleka umama umuhavi ikale.” (Kutoka 22:18). Alawonekana ukwenu yilava ibao wala umunu yilava. Kwa ukuva umunu yeifanya igo aku yivifya Inguluvi (Kumbukumbu 18:18-12). Mlabita kwa ve vinamapelo (vivilonga ingani kwa ngufu sa mapepo) wala vahavi mlavasaka ili vav achafule. Nene ndi Nguluvi venu (Mambo ya walawi 19:31). Na umunu yabita kwa vanyamapepo na vahavi ili afanye uwuzizi navo. Ndimlavila kwa liho lya hasira na ndimuwulaga. Basi mwitakase ili mve muvatakatifu kwa kuva

nene (Nguluvu) ndimtakatifu (Mamba ya walawi 20:6-7). Yesu Kristo ye mposaji wa numbula setu a imivili jetu umwene akutusamehe amaovu jetu mbegali na kutponya amatamwa mbegali getwinago (Zaburi 103:1-3). Kama munu siwesa-mtumwa na avakemele avazeee wa kanisa (si daktari) navo mamsu kile na kusuka kwa imani kumfanya yemtamwa - mtamwa apone wone afanyite isambi asamehewa. Muungame isambi senu inyenye kwa inyenye na kwisukila ili mpone. (Yakobo 5:14-16).

Peukwimba ikitabu hiki kidodo wiwuke ukutigila Inguluvu yilonga naveve na kukulongela uhongese isambi sako na ukuhesa amaisa gako mbegali kwa iyene yaani inguluvu. Lakini umutima gwako na mumbula yako fyefiwana na ilifalugobe gukukupwe pela na kukuhongesa "ulava na hataka ulidiki la neng'uni widinila milau au iliwiki lyelikusa au umwaka gwegukusa. Wiwuse kuvako (umubaba) au wiwuse kuvako (umu mama vya munyumba) au kwa dado au valeke avana vevaokoke nene nda! Ulaitya upulike na widikile cheyilonga inguluvu, veve wipulikisa na ukwidikisa chelilonga ilisetani kwa bugita de wifanya umutima gwako guve mkafu na gwiva mkafu kama ligamba lya mgongo gwa lifalugobe.

Chui - Duma

Duma linyama likali hilo lyelina ihamu ya kwita idanda liwananiswa na ihasira na uluvipa na uwuchungu we wulimumutima mwa munu. Kila munu yana ikivipavipa na mnya numbura ya kuvipa iwesa ukufanya, au kuongoswa amatendo ga ukatili. Kulaani kuliga na kuwu laga mara nyingi iwonekine ya kutya umunu peiva agasile uwugimbi inywa inumbura ya ibilisi na sawesa ukwitawala yumwene. Avanu volofu vainywa mpaka vigute ili valawona inyoni nekevatende amambo gao, kwa kutimisa visasi fyefili mumutima "uwugasi wao ye sumu yazoka uwuchungu hilo wa zoka." (Kumbukumbu la Torati 32:33). Ikisasi kinofu kwa kumtima gwe gwina isambi neke ingulu vi yeyina kuhesa ikisasi - Yesu atige "Muvawende avaadui venu." Inguluvi iahidite ya kutigila yisamehe isambi setu kama na yiwewe tuvasamehe vevatukosekise.

Nyoka - Izoka

Izoka ikiumbe hiki che kinofu hilo padaha, chavadanginye Adamu na Hawa mubustani ya Edeni ili kusalibula uwushirikiano wao na inguluvu. Lishetani lyawene wifu ukuona inguluvu we yavawendite umubabana umumama wa kwanza. tena lyawene wif pavavikitwe vave vatawala wa Ing'i badala ya Ing'eng'esi ya pamilau, yaani ibilisi. Kwa ajili ya wifu shetani alamwe ukusalibula uwushirika wewipwali avene na Inguluvu awesise. Uwifu huu wa kuwuluga wulimumutima mwako na witawala amaisha gako na tena ukukwima ifuraha wakati avanu vangi peviva na ifuraha na kwikala wonofu. Apamwinga avakristo veva kuifanyila inguluvu ikasi vetakiwa kwillinda na kuvakutali na inumbura Ya wifu ya ibilisi - Naive inguluvu woneyimtumile na kumbariki umunu yungi kuliko veve.

Uwifu wivika mumutima gwako amawaso molofu ga uuofu ili uvahavile avangi na kuharibula ifuraha yao na kuvawulaga vala veukuvaonela wifu na kijicho. Uwifu wewina mbaba na uvakwe wiwesa ukuharibula uwunyumba wawe na amaisha gao. Uwifu wukali kama ahera. (Wimbo uliobora 8:6).

Chura - Ichura

Ichura chaivemba kuhuma pasi au mululenga. Kiwaniswa na isambi ya uwimi au Isambi ya kuwenda amapesa na imali gegisababisa uwuovu mbeuli (1 Timotheo 6:10). Katika ng'i ya Kongo kuna ifyula fya aina fulani fyefilya uluha mbaka pefipasuka na ukufwa. Umunu ye ana uwimi sakwidikila kumgavila ayungi kila cheinacho au kuvapela vamasikini sehemya mali yakwe. Igela kwa namna mbiyili kwa ihaki au kwa uwudesi, kukusanya imali sa ing'i iyi se sihalibika, Sesiliwa na nondo, sikwibatwa na ikutu na

kuhisilwa na avahisi. Bwana Yesu akutulongela twivikile ihazina kumbinguni kwe kugayavahisi vevadenya na kuhisa. Kwa maana ihazina yako peipwali pe na umutima gwako kuva. (Mathayo 6:19-21). Akani na umuyagwe vauligwe kwa kuva Nawandite dhahabu, Mapesa na amavazi ga thamani ngomi sevitegulakila che kina laana. (Yoshua 7).

Yuda Iskariote, Umwanafunzi wa Yesu afwe kwa kuva awendite amapesa hilo kulikol wamuwendige Bwana Yesu. (Mathayo 27:3-5).

Shetani - Lishetani

Ilisetani ye baba wa uwudesi mbeuli a valambeva li vevifanya wudesi. Umwene ye mchungaji wa ava nyama hiva mbevali na umwene ye mtawala wa imitima'ao. Yesu atige: "nyenye mwi wa dadenyu Ibilisi na itamaa sa dadenu semkusiwenda ukupiga umwene emuwulasi tangu idaha. Wala mgaya kweli mugati mwakwe.

Peilonga uwudesi itigila ilonga agakwe hela kwa ukuva umwene ni mdesi na ni baba va uwudesi.” (Yohana 8:44).

Nyota - Ing'eng'esi

Ing'eng'esi iwaniswa na idhamiri yeyilimumutima gwa kila munu. Hipa idhamiri ive nitu na kuchafuka ukuva na Isambi za kusovela uwuovu. Siwesa kufanya ikasi yakwe sawasawa.

(1 Timotheo 4:12).

Jicho - Liho

Liho Iya Nguluvi lilipwali kila pono tena lilava kila kinu chepokili mugati gwa mtima gwamunu

kugaya lukani lweluwandite lwifiye pamiho ga Nguluvi. Kwa hiyo Inguluvi yikwelewa na kugaona amawaso mbegali aga sili na amakusudi ga Mutima Kama wifanya amatendo gako maovu bila kuwonekana na munu, pepifiyite au mbepali Inguluvi yilava.

Malaika

Malaika wiwananisa na ulukani lya Nguluvi. Inguluvi yilonga umunya sambu yadanginywe na kumlongela ahongese na airusu inuru ya Nguluvi yingile mumutima gwake. Inguluvi yitingila-(yilonga) naveve yukwimba ikitabu hiki.

Hua - ziva - (Ngunda)

Ziva kidege chevaifuga avanu na tena kiga yamatata kwa munu au kwa kinu chochote. Ingunda (Kidege) hiki ni mufano gwa Roho Mtakatifu, Roho va kweli yei hakikisa isambi, ihaki na lhukumu. Katika Ipicha ya Roho Mtakatifu alikwali kwikala na mutima Sawanite ikale apanyasambi.

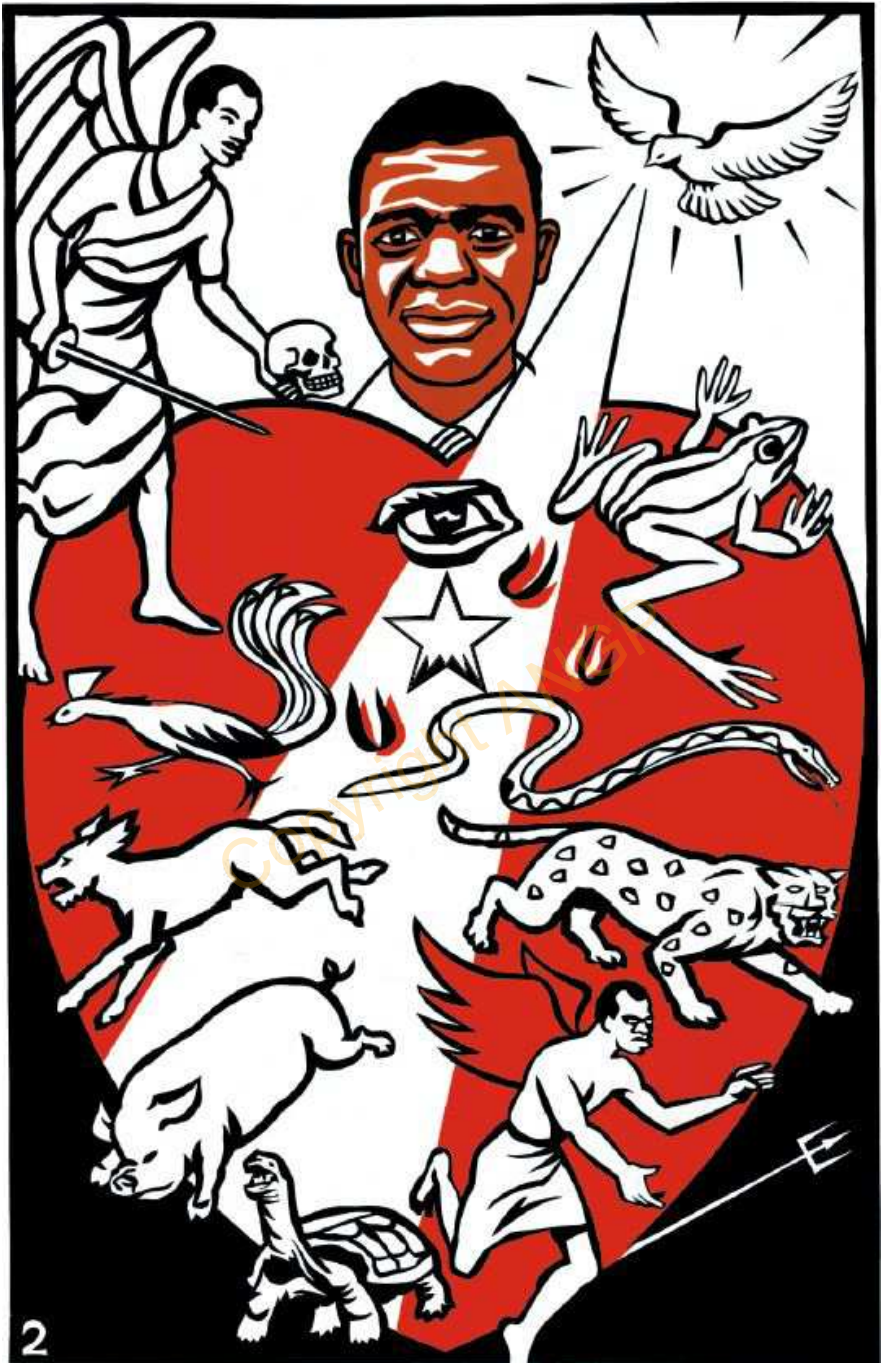

Indimi ndodo sa Moto

Indimi hisi sesi pilime umutima gwa munu umunyasambi siwaniswa na uwupendo wa Nguluvi wewi pilima umutima gwa Munu umunya sambi. Nguluvi yilema umunya sambi afwe na sambi sakwe, Inguluvi yisaka ahongese na ikale. Yesu asile kuokoa avanya Sambu. Kuva na furaha ngomi huko kunguluvi kwa ajili ya umunya sambu yumwinga pahongise isambu sakwe. Nguluvi yisaka ukwesa umutima gwako kwadanda ya umwana vake Yesu Kristo uwupendo wa Nguluvi wisaka wingile mumutima gwe gunang'ala gwegufwe.

Yesu akwima mumulyango gwa numbura yako na itova ihodi. Wone umudindu lile ingila na agusafisa umutima gwako na kuguvika huru.

2. IPICHA YA KAVILI

Ipicha hiyi yilagila umunu yivanga ukuhongesa na ukuyifuata inguluvi. Malaika ibete ilipanga yaani

ilineno lya Nguluvi lyelina uwuhai, lyelina nguf na uwukali kuliko ilipanga lyelidumula mbe kulimbekuli ilineno lya Nguluvi lihoma kuwesa kugava inafsi na inumbura na ifiungo na amafuta gemogali mugati Mwake, tena lina wepesi ukugakagula amawaso na amakusudi ga mutima. (Waebrania 4:12). Ilineno lya Nguluvi likwitwiwusa Mkutigila umshahara gwa sambu ni kutagika (kufwa). Umunu avikilwe afwe mara kamwinga na baada ya hipo ni kuhukumilwa. (Waebrania 9:27). Ilifungu lya va nya sambu na ye sakwamini liva kujehanam u kumoto gwa milele.

Mu iliwoko lya wuvili, malaika ibete ilifuvu lya mutwe, yaani ifisege vikafu fya mutwe. Denaga hukutwiwusa umunya sambu ukutya mbetuli lasima tufwa Naive tuku giwenda sana imivili jetu na hata tukugifalisa imyenda na kulya ichakulya na kulisika na itamaa sakwe, lakini gifwa na kuliwa na amabuu gatulyaa, uwakati inumbura pesaivikwa wasi mbele ya ikigoda cha hukumu cha Nguluni. Umunyasambu ivanga ukupulika ilineno lya Nguluvi lyeli na kudindula umutima gwake kwa uwupendo wa Nguluvi. Roho Mtakatifu ivanga kung'ala mugati-mumutima gwe guna gisa. Inuru ya Nguluvi yikwingila na ku

vanga kudaga iligisa mbelili. Pe pana mwananga, iligisa likimbila. Uwupendo wa Nguluvu ulamwise umutima gwa ng'ala isambi yeyiwaniswa na ava nyama vangina vangi vavanga ukukimbila.

Veve munya sambu, mwidikile Yesu ye nuluya ng'i ingile mumutima gwako. Wone ingile iligisa, pamwinga na amatendo ga gisa gahega mumutima gwako. Ndewewilava pa picha hipa. Yesu alongite "nene ndi nuru ya ng'i umwene yakundifuata siingila kugisa nda." (Yohana 8:12). Ole vao weviwenda iligisa badalaya inuru Yesu peinje mulihekalu kula ku Yerusalemu avadasile mbevali vevagusige, Isenga ikondolo na iziva. Seimwaga amapesa ga vala vevavesige vakwibadila amapesa na seakuvalongela, "Inyumba yangu yikemelwa nyumba ya sala, ino nyenye mufifanyite lipango lya vanyanganyi." (Mathayo 21:12-13). Inyumba gwe mumtima gwako. Yesu sasili ili atuhukumile Isambi setu hela bali asile atukumbole na kutuvika huru kuhuma kungufu yakutenda isambi na uwutawala wa sambu. Ino Mwana vone avavike huru Mvahuru kweli kweli. (Yohana 8:36).

3. IPICHA YA UDATU

3

Katika Ipicha hiyi twilava umutima gwa Umunya Sambu yaahongise hilo. Ipulika na kulava

uwukomi na uwusito wa sambu sakwe izolofu ambaso sasababise Yesu atesewe pamsalaba. Umutima gwa munu munya sambu gwiwona lusungu pegwi lava umsalaba gwe Malaika, yaani ilineno lya Nguluvu lyelikumlagila uwupendo wa Nguluvu wewawonekine kwa Kristo Yesu, wukumu sikitisha umtima gwake hasa pakwiwuka ya kutigila Yesu Kristo mwana kondoo wa Nguluvu asile kuhesa Isambu Sakwe izolofu. Idiche afwe pamsalaba badala yakwe, ning'ani sa kweli ukwamini ukutya Yesu atofilwe imijeredi, avikilwe itaji lya mifwa atovelilwe imisumali mumawoko namumagulu avikitwe pachanya pamsalaba kwa aji li ya Sambu setu. Hulu lwe lwelifanya umunya Sambu ahongese peakwimba Ilineno lya Nguluvu na kulikagula (kulyelewa) akwiwona mukilole cha Nguluvu akwelewa umutima gwake wegwi wogoli (gwiwali) gulimusambu. Umutima gwake gwihomwa na inumbura yeyina Majuto, ukusikitika (ihuzuni) yikumfanya avembe ukua ya sambu sakwe na Inguluvu na yikumkalibila. Uwupendo wa Nguluvu na amani yakwe yikwingila mumutima gwake gwegu safisiswe na idanda ya Yesu Kristo ili Isambu sakwe mbesili sihesewe. Ivanga ukwelewa lwa kutigila Bwana allikaribu (Zaburi 147:3). Tena ilineno lya Nguluvu litige "umunu

huyu ye ndimlava umunu unya inumbula yeipondike, yei tetemeka peipulika ilineno lyangu.” (Isaya 66:2).

Roho Mtakatifu na uwupendo wa Nguluvi witawala mumutima. Peilava umusalaba kwa imani na peilava idanda ya Yesu Kristo ye yamwagike kwa ajili kusihesa isambi sakwa, munu huyu ivanga ukwelewa ya kutigila isambi sakwe sisamehiwe. Ino ipata uwuhakika mumutima ya kutigila danda ya Yesu umwana va inguluvi isafisise isambi sakwe Mbesile. (1 Yohana 1:7). Umwene yakumwamini Yesu sasa yaga ava na uwuzima wa milele (1 Wakorintho 6:10,11). Katika Yesu twinao uwuko kombosi wa idanda yakwe, masamaha ga sambu sawasawa na uwukomi wa neema sakwe (Waefeso 1:7). Ino ana numbura mya mumutima gwakena kuhuma hipa siwenda ing'i hiyi wala ifinu fya dunia hiyi, ino itamani ifinu fya Nguluvi fyeimmemekise mumutima ilisetani ilyene silyaiwenda ukubita (kuhega) tena lipituka kunyuma na litamani ukwingila mumutima tena. Kwahiyo tulongilwe tuve miho na kusuka, tena lulipinga Iliisetani nalyo li tukimbila.

Bwana wetu na umkombozi Yesu Kristo. Ino siwona fahari ya kinu kingi ila msalaba gwa Yesu Kristo, kwa hiyo avanu mbevali isambi sao asitegwe umwene. (Wagalatia 6:17). Kwelewa kabisa ya kutigila Yesu afwe pamsalaba iliwewe petuve tufwe kwa amambo ga sambu tuve tuvumi kwa ambopo ga haki. (1 Petro 2:24). Umkristo isulubi shwa na amabo ga ng'i hiyi, tulagisiwe tuibitile inumbura wala tu latimisa ndaa itamaa sa umuvili. (Wagaltia 5:13-25). Tena tuloangilwe tusake kwa bidii uwutakatifu, we bila huo kugaya yamuwona Bwana. (Waebrania 12:4).

Katika ipicha yeyina mutima ugu uwesa ulave inguso sa ufungitwe Yesu na ipingu baada ya kuhesewa imyenda jakwe. Uwese kuyiona mijeredi je vatumye ukumtovela, kwa ajili ya iadhabu yeyatakiwige tuyipate wewe lakini yangwile umwene. (Isaya 58:11,12). Atofilwe ukuva ya isambi setu. Mflame Herode na vanu vakwe vamwiyesije na baada ya kumtova Yesu mijeredi vamfwikite ilivazi lidung'u. Sevisokota ilitaji Iya mifwa na kumfwika kumtwe, nakumfwika ilitaji Iya dhahabu. Sevivika ililasi mwiwoko Iyakwe Iya kulila baada ya kumpela ibate ulugoda Iwa kifalme sevifugama pambele

yakwe na kumwiyesigila kwa kutigila: "Salamu mfalme va vayahudi", Sevakumfunyila amati sevitegula ililasi sevakumtovatova kumtwe. Pevasinzile uku mwiyesigila vamtegwe ili vamsulubishe. Kovali volofu vevike melwa vakristo na vasogwe kukusala vihusulia (vipokela) imeza ya Bwana vakuyimbila la inguluvi izimbo lakini amatendo gao maofi mabaya vakumsutubisha tena Mwokosi vao. Si mbevali vevisuka inguluvi na kutigila Bwana, Bwana vevingila muwifulme wa Nguluvi, nivalave vifanya omapenzi ga Baba va kunguluvi. (Mathayo 7:21-27). Katika ipicha uwande ulave umfuko gwa mapesa. Yuda ampitwike Yesu seakumgusa kwa fipande salasini fya mapesa kwa ukua uwupendo wa mapesa wambofwise na sewitawala umtima gwake. Itala na iminyororo ja ifinu ifingi fyatumilwe na vapolisi pevatofile ikula ya imyenda jakwe ili litimile ilineno lya Nguluvi lye litabiliwe ida ha. "Vagavine imyenda jangu, na ilivazi lyangu se vakulipigila ikura." (Zaburi 22:18).

Na mara polisi seakumhoma umgoha gwa mulubafu, idanda na ululenga sefihuma. (Yohana 19:33-37). Pe illisogolo sililavika Petro seakumkana Yesu mbele ya kijakazi. Je,

ukumkili Yesu kwa ilineno na amatendo? Ama ukogopa ukugita de? Yesu atige. "Basi kila munu yang'ana mbele sa vanu na nene ndimkana mbele sa Baba vangu va kumbinguni." (Mathayo 10:33,33). Tena atige "kila umunu yisaka kuvuata nilazima akane inafsi yakwe na itwike umsalaba gwake avuate." (Mathayo 16:24). "Wala umunu yesitegula umsalaba na kundifuata Sakundi fwaya." (Mathayo 10:33).

Mwamba gwe guli imara kwa veve ndifya ululenga hulo na idanda fyefyahumile humo. Fikundisafisha na sambu fikundifanya ndimushindi.

5. IPICHA YA UHANU - TANO

Katika ipicha hiyi twi lagilwa amaisha gegatakasiwe na umnya sambu yeakwike kwa

ajili yaneema na irehema sa Nguluvi amakao ga Mungu Baba Mwana na Roho Mtakatifu kama wa alongite Bwana Yesu "Umunu wone andiwende ilibata ilineno lyangu na Baba vangu amuwenda na wewe tusa kwamwene na kwikala ukwake." (Yohana 14:23). Katika Yesu Kristo Mungu amheshimite umunu tena ampelye imara ku na kumtweza - amwinwe.

Ino umtima guve likanisa (lihekalu) Iya Nguluvi ye ilihai mumi. Isambi sehesiwe badala ya vanyama vevawonekinige vavetawaliwa na shetani baba va udesi, twi lava Roho Mtakatifu akwikala mumtima. Badala ga amatendo mabaya ga Mwili guve kama mugunda gwe guna ifilyo au mibiki gwe kukwegala amatunda. Aukwegula amatendo ga kiroho kama: Uwupendo, iuraha, iamani uwuvumilivu, uwunu, uwema, ifadhili, uwuaminifu, uwupole na amatendo agangi gegakumpendesa Mungu na avanu. Umnya mtima hugu ave litawi (litagala) Iya kweli likwegala amatunda katika umuzabibu gwa kweli, yaani Yesu Kristo Bwana wetu, Isiri ya kwegala amatendo ni umunu yeakwikala mugati mwa Kristo na Kristo akwikala mugati Mwakwe. (Yohana 15:1-10). Tena ivika ilineno Iya Nguluvi mumtima gwake kwa kuva amemesiwe na

kubatiswa na Roho mtakatifu ye ana ngufu kugulema umuvili na itamaa Sakwe. Kwa ngufu za Roho Mtakatifu awesa kubita katika roho. Sakwikala tena kwa filafaye akufiona au kufipulika ino akwikala kwa amani kwa kuvaana imani katika Yesu. Kuno kwe kwekugawesa gevilemwa avanu (ng'i). Akwikala matumaini na ipelwa'ingu fu kwa tumani Iya kusakwa Bwana Yesu Kristo. Akwikala kwa upendo wa Munu (Nguluvi) we wikwikala milele.

Heri ve vana mitima misafi (minofu) hivo vaivona Inguluvi. (Mathayo 5:8). Naive Mfalme Daudi e tajiri avalemile avaadui vakwe na seakumu wulaga Goliati na avangi, lakini e ana lihosa limwinda likomi. Kwa mutima avembite. "Ee Mungu umbumbile umutima munofu (musafi) ugufanye upyaa, mumbura yeyitulye mugati Mwangu." (Zaburi 51:10). Kugaya munu yiwesa ukwisafisha (ukofuga) umutima gwake wala kwigadila umutima mpya. Yitakiwa amusile Mungu kwa unyenyekevu na kusileka isambi Sakwe kama mfalme Daudi wagisile. Yikumbidi ave kama mwana mpotevu yasilesile ingubi na seipiluka kudade na seitigila "Baba nyongise kunguluvi na kwa veve baba." Inguluvi yilitaya li kumsaidila kila munu dhidi ya isambi,

yeyikumsila kwa numbura ya unyenyekevu. Inguluvi yatige:- "nene ngupela umutima mupya tena ndivika inumbura mya Mugati mwako tena ndihesa umutima gwe gwiwana na liganga mumuvili mwako nen ndivika inumbura yangu mugati mwako. Ili ubite mwa amri Sangu." Hili lye liagano lipya lye Inguluvi yafanyite na kulivika umuhuri kwa idanda ya Yesu Kristo.

Katika ipicha hiyi ya uhanu twiwona malaika ikhumila tena na kuvahudumila valave va ulisi uwufalme wa uwusima wa milele. Tena akuvapilimila vevakuitegemela Inguluvi (na kwikala na iamri Sanguluvi). (Zaburi 34:7; 91:11; Danieli 6:22; Mathayo 2:13,19; 18:10; Matendo 5:19; 12:L7-10). Pia ilisetani lionekana mupicha likwima karibu na mutima na kusaka inafasi ya kupiluka tena panyumba yakwe ya daha. Kwa hiyo twilongelwa. "tuve na kiasi na kuisuka Inguluvi kwa kuva umunyakutusitaka vetu ibilisi kama iduma pe yitama, yipilimapilima weisaka avanu yivamile." (1 Petro 5:8). Mumupinge shetani nave avakimbila. (Yakobo 4:7).

6. IPICHA YA SITA

Ipicha hiyi yeyileta ulusungu ye picha ya munu yeipiluka kunyuma (akuwuleka uwuhokole). Iliho

lyakwe ilimwinga livangite ukusisimisa (kudinda). Yilagila ukutya umunu huyu avangite kuva na ng'ala na kuva na turo mumaisha gakwe ga kikristo. Iliholyakwe ilingi ilava kwa nyoni ilava kilapono ili avapendese avanu. Inuru yeike mumtima gwakwe ivangite kusima alema tena ukupata amateso ga Kristo. Ino ave pakatikati ga majaribu na avangite kugidikila sakumpinga tena shetani. Ihagula ukumpulikisa shetani kuliko Mungu (Nguluvi). Naive pabita kusala kukanisa na kugela kwifiya ukutya akugawenda amambo gamudunia, che mokili mumtima gwake, ino ivaaleje na kuyikimbila Inguluvi. Awugesile uwupendo wakwe uwa kwanza kwa Nguluvi. Ing'eng'edsi ya mumutima gwakwe yaani idhamiri isimike na umsalaba guve musito kumwene ukumwamini Mungu kuve kutalamu na a kulesile ukushirikiana na Nguluvi katika kusuka. Ave mgata kumtimana we kumpela shetani inafasi.

Roho ya tausi yisaka pangi pa kwingila umunyakupiluka kunyuma ave mlokole kwa neema ela uwugasi wukusa mumtima gwake pa kwingilila, nave munu fulani akumbembelesa anywe uwugimbi akumlongela siizulu, nywe ludodo hela, ni kama kikwava kidodo che kikumusogosa mbaka kugukwava gwa uwugasi.

Apamwinga umumama (munyagati) fulani akumpela uvakwe na avarafiki vakwe uwugimbi na umnyagati akwilaghila kuvanu ukutya umwene sinywa ndaa uwugimbi lakini asemitwe ya kutigila umwene akuvafanya avanu vanywe uwugimbi tena idaganywa na inumbura ya uwugasi na uasherati. Iwenda kugenda pamwinga na amarafiki vaovu na kubita kwekuna anasa. Apamwinga vakum longela kuchesa ingoma witya musungu wevaichesa sio sambu, lakini ukuchesa ingoma witya mustalabu (vasungu) ni Sambu. Siakwelewa ya kutigila pe vichesela ingoma pikwega avanu vafanye isambu? Kupepa isigara, isayo sesigusi wa mumaduka ni vibaya kama kupepa isayo yeyipatikana pakaye. Yesu nda! Sepepite isigara wala umkristo yamfuatite.

Shetani akumlongela ukutya si kinu ukupiga isambu kamwinga hela. Shetani akumlongela higa, na lipepo lya uasherati lipata umlyango gwa kwingi lila mumtima gwakwe gwegusafishwe na akugwibata tena.

Umunu yiwonekana mupicha yehoma kwa kimage iwananiswa na vala vevitumila uwukristo kwa ng'ani na maongesi umnya mtima sawesa ukuvumilila imizaha (uwutani) wa avanu na hasa varafiki vakwe amaneno gao gihoma umutima

gwakwe, na tangu uwupendo wa Nguluvi, upole umwene ivanga kuvogopa avanu kuliko Inguluvi. Tena kwa kuva na uwogofi kwa amahosa ga kuvanu umwene ave mtumwa va vanu na apilwike kunyuma.

Igadhabu na ukuvipa fihumye tena amateso na itaabu fitawala umutima gwake Amaligo gahalibwe umulomo gwakwe gwe a tumilige ukuyisifu Inguluvi na kuyisuka wone ive ibilisi awesa kupata umlyango mdodo, ingila tena apanula iki penyoy ili isambi isingi singile.

Ni rahisi ukuruhusu isambi ya kuwenda amapesa ingile mumtima wone tulemwe ukujali amaonyo ya Bwana Yesu gegitigila: {Muve miho msuke mlingila kumajaribu." (Matayo 26:41). Yakwiwona ukutigila imile na alave alasa agwe. (1 Wakorintho 10:12). Ino yitakiwa tufwale isiraha setu sa Kimungu ili tuapte tuwese ukusipinga ihila sa shetani. (Waefeso 6:18).

7. IPICHA YA SABA

7

Ipicha hiyi yilagila ihali ya Munu yapilwike kunyuma wakuva baada ya kupelwa inuru na kukiwoza ikipawa cha kumbinguni, na kuva msilika va Roho Mtakatifu, agwe. Tena ipicha hiyi yilagila ihali ya munu yesihongesa. Nave vamhubilye Injili na pamiho pakwe afunulilwe. Lakini akugufanya umtima gwakwe guve mugumu na ukwendelela ukufanya isambi.

Yesu elesise ihali ya munu umunya kupiruka kunyuma palozile de "Ilipepo lichafu pelikumhega umunu, Iyaikola amahali pepagaya lulenga welisaka pamahali pa kusupa, pelisipaweni litigila ndiyipi inkila inyumba yangu yendahesile na pelifika, wone liona pafyagililwe na kupambwa. Neke pelisogwe likategule amapepo agangi Saba gemao fu kuliko ilyene gakwingila na kwikala mugati mwa munu na umunu huyo ihali yakwe pamwisho yiva mbaya hilo kuliko ya ihali ya kwanza." (Luka 11:24-27). Gegamfikite umunu huyu ni sawasawa na yila mithali ya kweli yeitigila "Imbwa yikapiluche amadesi gakwe geidesile, na ili gubi yeyofurigwe lipiluche ukwigalangasa mumadope.

Amandiko higa gilagila ihali yumutima gwa munu huyu, Isambi kwa kuva na ihila sakwe mbesile. Yusile kwikala mumutima na kumsogosa na uwuso

wakwe wilagila wei wali mumutima gwakwe we guharibike. Ilasimise Roho Mtakatifu ahege mumutima kwa ajili ya Sambu na Roho Mtakatifu Sawesa kwikala pamwinga, inuru yigaya uwushirikiano na igisa. Umutima Siguwesa guve lipango lyalishetani yi lasimise malaika, yaani ilineno Iya Nguluvu, ahege kwa kusikitika komo welava kunyuma we itumaini ya kutigila munya mtima ahongesa tena kama umwana mpotevu weagisile. Umwana mpotevu ajutite mumtima mwakwe pe avesige akwikala na kusilisa ingubi wala kwe kugaya munu yampelye kinu chochote peihosa ihali yakwe ya kupiruka kunyuma na uwupotofu wakwe. Sei hongesa seitigila "Ndihega ndibita kwa baba vangu na kumlongela." "Baba nyongise kuchanya kunguruvu na mbele sako, sinditakiwa kukeme Iwa mwanako lena." Kwa kuva na kuhongesa kwake kwa uwukweli na kwa kusikitika kwa Sambu sakwe udade (baba) vakwe idiche ukuhongesa kwa mwanakwe seakumfanyila isikukuu na kumdumulila isenga - Indama.

Lakini katika umfumo gwa picha hiyi umunu huyu mgaya numbura ya kuhongesa ya kumsaidila apiluke kunguluvu, wala kugwa pamagulu pa Yesu, wala kumsuka ili apate umsamaha na uwutakaso.

Idhamili yakwe inyanyitwe namoto, seifwa. Anamapulikilo lakini siwesa kupulika isauti ya Nguluvi tena, ana miho lakini siwesa kulava ilikombo lya kuzimu lye a lipipi ukutumbukila mgaya inyoni tena, wala ukuhongesa. Akwendelela ukufanya Isambi Sakwe kwa kwilagila shetani asile ukumsogosa mumtima gwakwe na ukwikala mukigoda cha enzi kama mfalme. Pamwinga kwa kwivala umunu huyu pea kwisifu kwa ajili ya kuwonekana kuva munofu kama amakaburi gegabakitwe ichokaa, gekwa kwivala gionekana kuva manofu kumbe mgati gamemile fisege fye ve vafwe na uwuchafu wa Sambu. (Mathayo 23:27). Baba va uwudesi ategwe mahali pa Roho ya uwukweli. Kila mnyama, yaani kila sambu, aina lipepo lyakwe lichafu lyelikumsaidila ukugutawala umtima. Naive Pawenda kwivika huru kuhuma kwa vadesi, vachafu, lakini siwesa kwa kuva ave mutumwa vawo. Ino Ipata ihakika ga gala ge Inguluvi ya lozile kwa mutume Petro "Mwiwona ndauli? Yambidige iadhabu ngomi hilo kwa umunu yula yamkanyi ge umwana va Nguluvi na kuidhalaula danda ya Mwana va Nguluvi kuva kinucha ofyo, na kumfanyila jeuri Roho va neema?" (Waebrania 10:29-31; 2 Petro 2:11-14).

Mwimbaji mpenzi wone ive umutima gwako guna ihali kama iyo ivembele Ingulvi kwa mutima gwako mbeguli umwene awesa tena, iwenda akuhese kusambi na aku samehe isambi sako mbesili na kukutakasa, kama umusila na kuhongesa kwa inumbura ya kweli. Pia iwesa amfunge ibilisi pamwinga na ilijesi lyakwe na kumtaga kwivala kuhuma kumtima gwako kama uwenda ufanye de (agite de) umsile Bwana kama yula munyaukoma waambitye Yesu Seivemba: "Wone uwende unditakase." (Marko 1:40-43). Lakini wone wendelele ukugufanya umtima gwako mugumu, tena wone uwende igisa kuliko inuru, kugayatumaini gwa musaada kwa veve kwa kuva wihagula amauti (ukufwa) badala ya uwuzima, igisa badala ya inuru.

8. IPICHA YA NANE

Katika ipicha hiyi twilava umnya sambu ye ana mtima mugumu, tena yeapilwike kunyuma.

Umuwili gwake gumemile na ihofu ya kufwa. Asile umuda gwe Sahosigi ukutyagusa. Ianasa sa Sambu sihesile na umshala gwa Sambu gwitakiwa guhombwe. Amaumiv ga Jehanum gakwila, inumbura yakwe ye yakogofya. Nave wisaka kusuka, iwona kutwa siwesa kuva pamwinga na Nguluvi. Ing'ani mbesili sa varafiki vakwe va ing'i hiyi sisiwesa ukumsaidila kwa kuva sigifaya ukumposa. Tena sawesa kwiokoa kwa imali sakwe sakusinye julu ya kuwenda amapesa. (Wagalatia 5:19-21). Wala Sagawesa, ukutalisa amaumivu gakwe wala Kongelesa imyaka jakwe. Naive igela kuihosa Inguluvi, shetani (lisetani) Silikumpela inafasi. Kila kinu cheakukiwenda mu ng'i humu kionekana ya kutigila kikumwi yesigila na avafiongozi vakwe va udesi siwawesa kumsaidila ivanga ukwelewa ya kutigila lijambo lya kogofya ukugwa mu maoko ga Nguluvi ye alihai. Avesige itumaini ukupata ihaki mbele sa Nguluvi Seipata uwutumwa wa kufwa, ino isa rahisi iona ya kutigila a cheliwe.

Avanu volofu va fwe ghafila bila kupata inafasi ya kuyisaka Inguluvi, pevapatite uwutumwa. Ino twilongelwa tumsake Bwana pepaonekana. Badala ya kupulika ilineno lya musada lya

Bwana, huyu umunya sambu ye afwe yaabihe ineema ya Nguluvu na uwupendo wa Nguluvu mu maisa gakwe, yikumbidi kupulika isauti ya hakimu vakwe cheilonga "Hege kwanene bite kumoto gwegwavikitwe tayari kwa ibilisi na malaika vakwe." (Mathayo 25:41). Umunu avikilwe ukufwa kumwinga na baada ya kufwa ihukumu. (Waebrania 9:27).

Copyright ANGP

amakali na ga ibilisi. Igelwa uwupande mbeuli, lakini umwene ivumilila Mbaka pamwisho. Yesu Kristo agalutye molofu hilo na Savangite amasindano ga uwukristo hela, ila kugatimisa amasindano higa kwa kumlava Yesu umunya kuvangisa na umunya kutimisa iimani yetu. (Waebrania 12:1,2).

Ilishetani pamwinga na lijeshi lyakwe figenda mumtima gwe gwaminite na kugela kupata mahali pa kwingilila lakini lilemwa. Ikidada na uwupendo wa mapesa na inumbura ya uasherati fipiga ihodi.

Badala yai mbwa na iduma twilava "ilipongo na ilipunda, kwa kuva isambi yakwi pitula kuwa mfano gungi au kwikemela kwa litawa ilingi umkristo yeisaka Inguluvi mara kwa mara akuyiona isambi yimusila kwa litawa lya dini au Malaika va nuru. Kwa kuva ilineno lya Nguluvi na Roho ya kweli moyili, tena ikumsaidila kwelewa amaofu na amabaya karibu va nyama na mapepo mabaya, uwesa kulava umunu paicheza ingoma pambele ya Mkristo yeivumi lila, umunu huyu ibete ikikombe cha uwugimbi Mwiwoko lyakwe. Akumgela umkristo kwa anasa sa mudunia na sa kugisa cha kuyesiga ingoma, lakini, isambi hisi sisiwesa ukumsikitisa umkristo yevikitwe wakfu

na yeasilesile isambi na ianasa sa mudunia. Kwa kuva amambo higa, amkaribe Mungu. Umunu yungi akum homa ikimage. Igo mbegali gihoma mutima gwake, amaligo, uwuhesi uwutani ifitisho mbefili fikumusila kuhuma kwa vesi va kwamini na vevikemelwa vakristo kwa matawa hela. Lakini umkristo ivumilila akwipela iimani kwa ilineno Iya Yesu Iyeitigila "Heri nyenye kuvashutumumu na kuvavifya na kuvalongela kila lineno, libaya kwa wudesi kwa kuva ya nene muve na ifuraha na kushangili la kwa kuva isawabu yenu ni ngomi kumbinguni." (Matayo 5:11,12).

Isambi na umuvili gwe ugwene na ilishetani vigela kwa ludali kuvatenga avakristo na uwupendo wa Nguluvi. Lakini kwa wujasili wa Mkristo (vakristo) vevivumilila vitigila "ye nani yatutenga na uwupendo wa Kristo, je, wugayu au hatari au ifita? Lakini amambo higa mbegau tukugawesa (tukugalema) kwa umwene yatuwendite." (Warumi 8:35-39).

Kwa kufwala isilaha mbesili sa Nguluvi umkristo yeivumilila iwesa kwima imara mu majaribu na kwa Ingufu sa Roho Mtakatifu akugawesa, umuvili na amajaribu agangi mbegali. Akwelewa ya kutigila Kristo wone ikale mumutima gwakwe

kwa kuwa umwene yealimngati mwenu ana ngufu zolofu kuliko ye alimung'i humu yaani ilisetani. Yesu Kristo amulemile setani na Isambi na amauti na kumwene na tufanyilwe vashindi na kuwesa (kulema) na kupata itaji ya utukufu.

Inyota ya isamila yakwe ive wasi na ye ying'ala umtima gwakwe gumemile iimani na i Roho Mtakatifu. Malaika va Nguluvi yealikuchanya yakwe akumwiwusa iahadi se sina thamani, sesiheselwa na Kupelelwa lwa vala vevagawawesa na kuvumilila mbaka kumwisho. (Ufunuo 2:7,11,17,26; 3:5,12,21). Umufuko gwa mapesa gwe guliwasi gwilagila ukutya si mutima gwake hela, aa ila na mapesa gakwe na mbefilifye inafyo fivikitwe kwa kusudi ya Nguluvi, badalaya kutumika umсахara gwake kwa kufanya ianasa sa sambu akuvasaaidila uvamasikini na kuyihesekesa Inguluvi ilifungu lya kumi la finu mbefilifye ipata, na saidi ya higa ihesa isadaka iyingi kama uwuweso wakwe. Kwa maana mbeyili itumila amapesa geinayo kwa utakufu wa Nguluvi. Kama isenga peyikumpela umnya Mwenayo ilisiva na Mkristo huyu, akumpele Mungu ifinu fakwe kwa mutima mwelu umsigo gwa mikate na isamaki filagila ukuta ukwikala kwa usafi na iva na kiasi. Situmila

uwugimbi wala divayi, wala kwichafula kwa kunywa danda, wala kulya avanyama vevifwile vavene wala kupepa isigala kwa maana akwiwuka ya kutigila umuvili gwake gwitakiwa guwe safimusafi mbepali, kama likanisa Iya Nguluvi weliwali (umtima gwakwe) guve nyumbaya kusalila, tena kwa kinu chochote kila sikosa ukubita kumkonano gwa kanisa, iwenda isala sevisala kwikanisa na sala seisala yumwene kuchumba chakwe. Akuvakusanya vajamaa vakwe kila siku na kuisuka Inguluvi, kwa kuva akwelewa ukutigila bila ukuisuka Inguluvi Umkristo sawesa ikale (ave mumi) nave wilya isamaki ye. Siyiwesa yive zumi pe kugaya lulenga. Ikitabu che kifunuliwe kilagila ukutya, Ibibilia, yaani ilineno Iya Nguluvi chafunuliwe kumweneche akwimba na kuchungusa kwa va mugati hilo Ibibilia ye tala ya magulu gakwe, tena Iye lipanga Iyakwe Iya kwitovela na kumlema Ibilisi. Ibibilia gwe mukate gwakwe gwa numbura, gwe gukwigutya inum-

bura yakwe ifilo mbefili. Tena ive lulenga lwelwili sa ing'elu yakwe ya numbura Mara kwa mara ikarava umuvili gwakwe kwa lineno Iya Nguluvi. Tena akulitumila kama kilole cha kwilavila. Iwenda ukugwegula umsalaba gwe gukumwiwusa ukutya umwene asulubiwe

pamwinga na Kristo tena afufwike katika uwuzima mupya. Ino, Isaka gala ga kuchanya, gala ge gamilele, gala gesigionekana. Alitayali kwiwona na Nguluvi. Ali kama mubiki gweguvalitwe mulukuzo ya mto gwa lulenga, gwe gukwegala amatundo kwa amajila gakwe, tena ave kama litawi lya muzabibu gwa kweli, gwe gukwegala amatunda molofu. Uwupendo wa Nguluvi we ukamilike umemiswe mumtima gwakwe, na ino, sakogopa ukufwa. (Zaburi 1:1-3; Yohana 15:1-14; Yohana 4:18-21).

Copyright ANGP

10. IPICHA YA KIKUMI

Yesu atige "Nene ye uwo uwufufuo na uwusima
ya kuzamini nene Nave afwa ava akwendelele

ukwikala, na kila yeakwikala na kuzamini sasafwa kabisa mbepali.” (Yohana 11:25,26). “Umwene yeipulika ili neno lyangu na kumwamini umwene ya numile ana uwuzima wa milele, wala Singila kuhukumu, ave alutye kuhukumu kumauti kwingila kuwuzima. (Yohana 5:24). Amauti yigaya hofu wala iadhabu kwa umkristo kwa kuva amauti imilitwe na kulemwa “Kulikwii veve mauti kuwesa kwako? Ulikwii veve mauti uwuchungu wako? Lakini Inguluvi naihongesewe yeyikutupela ukuwesa kwa Bwana wetu Yesu Kristo.” (1 Wakorinto 15:54-57).

Umunu ye akuyifuata Inguluvi Sakogopa ukufwa kuhega Mudunia humu pekwifika asogwe kwa furaha ku nyumba yeyikamilike na ya milele, mtume Paulo atige “Nditamani ndibite ngikale na Kristo Bwana ni Lunofu hilo tena hilo.”

(Wafilipi 1:23). Umkristo akwamini pakulava uwuso wa Yesu, yamfwi lye pamsalaba na yamkombwe kwa danda yakwe yumwene. Roho Mtakatifu ukumwiwusa amaneno ga Yesu gegitigila mlava na wasiwasi mumtima gwenu mukamwamini Mungu, mzamini na nene kukaye kwa baba vangu pana makao makomi nzusa tena ndivakaribise kwangu, ili pe ndipwali nene na nyinye muve mwipwali.” (Yohana 14:1-4). “Iliho

Silikagaweni wala ilipulikilo Silikagapuliki, wala siginji mumtima gwa umwanadamu, amambo ge Inguluvi yivandalilye vala ve vakuyiwenda.” (1 Wakorintho 2:9). Uwulimwengu wugaya lugha yeyifaya ukwelesa wala kulagila uwutukufu wa kumbinguni. Pepaandaliwe veviwesa hipa pa duniani na veva kumwamini Yesu Kristo.

Katika ipicha hiyi ya kumi tukwiwuswa wewe juu ya kubita kwake Kristo umwamini fu na va kweli ye alimgati ya Kristo. Badala ya baba va mauti, malaika va Nguluvi Iwonekana. Isindila kumpilulila Mungu Roho ye yivaliliwe ihaki. Inafsi na inumbura Sifunguliwe kuhuma kumuvili, na sisindikwe kwa Mwene yumwendite. Kukaribiswa kwa furaha kukumsindila mbele sa Nguluvi. Bwana akumlongela “Vema mtumwa mwema na mwaminifu wingile mufuraha ya Bwama vako.” (Mathayo 25:21). Shetani mugayangufu tena natena kwa kuva ina samani pamihopa Bwana, amauti gakumleka Nguluvi vakwe. (Zaburi 116:15). Sendipulika isambi kuhuma kunguluvi weyitigila, wandike, Heri wafu vevifwa katika Bwana, kuhuma Isalaisi na itigila Roho kusupa baada ya taabu sao kwa kuva amatendo gao gifaatana navo. (Ufunuo 14:13).

Last Demonition

Ye ukwimba ikitabu hiki Inguluvi ikusaidile kumpela Yesu umutima gwako kwamaana itigila "Mwanangu muhiza vangu, mele umutima gwako" ulaluhusu umtima gwako umwelevu gupate kuyaga kwa kusifuata itamaa sa maofu kwa kuva umnya kutumainila umutima gwake ave mjinga. Usileke isambi Sako utende ihaki kwa kuva umshalaba gwa Sambu ni kufwa, bali ikarama ya Nguluvi ni uwuzima wa milele, kwa Kristo Yesu Bwana wetu.

Na veve yumpelye Mungu amaisha gako, wibate ikielelezo cha amaneno ge gana uwusima, katika iimani na uwupendo we wuli katika Kristo Yesu. Kwa kuva ukumkagula umwene yeakumwamini na kusadiki ya kutigila awesa kulinda kila chevikite amana (akiba) kumwene mbaka isiku ila, mwisengele kuchunya ya iimani iyenu ye takatifu hilo. Msake kwa Roho Mtakatifu mwilinde mu wupendo wa Nguluvi, pemkumlava Yesu, unya kuvangisa na munya kutimisa iimani yenu, tena umnya kupiluka upesi, ye mfalme va vafalme.

Umwene yiwesa ukuvalinda mlikuvala na kuvimya mbele ya uutukufu wakwe bila mawaa kufuraha,

umwene ye Nguluvi umwokozi vetu kwa Yesu Kristo Bwana vetu. Uutukufu una umwene, na uwukuu na uwuweso na ingufu tangu neng'uni na mbaka milele. Amina. (Yuda 24-25).

Tubite mbele kwa litawa lyake
Hata ase Mwokozi yula,
Atukaribisa kwake,
Tutawala nave milele.

Isauti setu twinule,
Kumsifu umwokozi yula,
Ili vanu mbevali valukagule,
Uwokofu una umwene milele,
Tiwone pa bandali pala.

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, plaques, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coracao do Homem" é obtido em mais de 538 linguas e dialectos falados em todo o mundo, a saber: (Africa, Asia, America do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, à l'école du dimanche ou lors de réunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coração, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coração podem ser obtidos com características Europeias e Africanas e podem ser usados em conjunção com o mesmo livro em classes de ensino bíblico, evangelização ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacte-se para confirmação do último preço dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre littérature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette littérature évangélique. Votre aide sera beaucoup appréciée.

Si vous avez trouvé le salut en Christ ou si vous avez été béni par notre littérature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traduções de nossa literatura em outras línguas. Vossa assistência será muito apreciável.

Se tem encontrado a salvação em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermédio da nossa literatura evangélica, faça o favor de nos informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembrá-lo sempre em nossas orações.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la littérature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratuftamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

A Gospel Literature Mission financed by donations

Une Mission de littérature evangelique financee de dons

Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)

The “HEART OF MAN” books can be viewed and downloaded using the following link:

www.angp-hb.co.za